

Disseny per a la identitat

Anna Majó / Jara Rocha

Codi: 105755
Crèdits. 6 ECTS
Curs 2 Curs
Semestre 2n Semestre
Tipologia OBLIGATORI
Matèria Cultura del Disseny
Data 6/9/2023 10:33

Aquesta assignatura s'imparteix en: Català i Castellà
Les tutories es podran realitzar en: Català, Castellà i Anglès

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura

Continguts

Metodologia

Avaluació

Bibliografia i Recursos

Competències i Resultats d'Aprenentatge

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Presentació de l'assignatura

Breu descripció

L'assignatura "Disseny per a la identitat", anuncia l'estudi d'un espai de relació entre "disseny" i "identitat" basat en la servitud de l'un cap a l'altre, però també proposarà espais on reflexionar i accionar altres relacions entre ambdós aspectes, com: disseny "entorn de" la identitat, disseny "en resposta de" la identitat o disseny "malgrat" la identitat.

L'aproximació a aquestes relacions es farà posant el focus en l'individu, en el territori i en la col·lectivitat, i fonamentant-se amb perspectives de caràcter interseccional, decolonial o mutualista.

L'objectiu final és el de poder produir petites manifestacions, que aportin transformacions sostenibles per a contextos concrets, a través d'estratègies de formalització pròpies del disseny, tals com: espacials, objectuals, gràfiques, audiovisuals o performatives.

Objectius Formatius

1. Desenvolupar un posicionament crític vers l'entorn identitari amb relació al disseny.
2. Reconèixer, dins dels diferents entorns d'expertesa del disseny, patrons, codis i convencions transmissores d'identitat.
3. Fer visible la identitat latent en els objectes, en les imatges, en les narratives i en els espais que envolten els humans.
4. Detectar i diferenciar situacions de mediació identitària en contextos no convencionals: aquelles imatges que projecten identitat en llocs no previstos.
5. Dissenyar imatges que projectin identitat en diferents formats i per a diferents contextos.

Continguts

Els continguts de l'assignatura es dividiran en tres blocs; cada un d'ells format per diversos temes al voltant de les relacions, ja anunciades, entre disseny i identitat. De manera iterativa, a cada bloc es posarà, a més a més, el focus en l'individu, en el territori i en la col·lectivitat.

Bloc 1: Breu genealogia del concepte d'identitat

- Taxonomització, segmentació i separació de la idea d'identitat.
- Producció i emergència del subjecte modern.
- Anatomització de la ficció política del cos.
- El Jo i l'Altre.
- Tecnologies del jo.
- El jo digital fragmentat.
- Producció capitalista del jo.
- Divisió del treball.
- Cientisme i Eugenèsia.
- Contextos d'exclusió, discriminació i eliminació.
- Institucions de sosteniment identitari: família, acadèmia, mercat, religió, medicina o medis.
- Apropiacions culturals.
- Postmodernitat, kitsch, inautenticitat.
- Excepcionalitats: blanc, humà, capaç.

Bloc 2: Identitats més-que-humans

- Continuïtats i discontinuïtats identitàries subjecte-objecte.
- Interdependència i co-constitució radical.
- Identitats col·lectives, comunitàries, socials, generacionals, nacionals, afins.
- El fet cibernètic.
- El fet virtual.
- El fet planetari.
- Les petromasculinitats.
- El posthumanisme i els nous materialismes.

Bloc 3: Processos de desidentificació / subversió

- Processos de disseny queer, drag, otherkin, no-binariis.
- Crítica a l'antropocentrisme.
- Crítica a la universalitat.
- Crítica a l'objectivitat
- Crítica a la transparència: la potència de l'ofuscació o l'opacitat
- Agilitat / facilitat / confort vs. Incomoditat / rugositat.
- Anticolonialisme
- Decreixement

Metodologia

Metodologia docent

La metodologia docent que proposa l'assignatura es basa a abolir la tradicional separació entre teoria - pràctica, fent que fonamentació i acció apareguin en un mateix espai-temps amb la voluntat d'assolir una mateixa finalitat. És per això que al llarg de l'assignatura s'aniran suggerint diferents reptes i exercicis. Per tal de resoldre'ls, l'alumnat requerirà l'adquisició de certs coneixements –a través de les docents, de lectures, de visionaments, de visites externes o de convidats a l'aula–; però també a través de l'autoproducció d'aquells coneixements que considerin necessaris, i de la capacitat de dissenyar.

De la mateixa manera, l'assignatura suggereix alterar els usos atribuïts als formats acadèmics de "plenària / classe teòrico-magistral" i "seminari / classe pràctica-debat crític" per a usar-los per a resoldre els reptes i els exercicis plantejats a partir d'estratègies de disseny adequades per a cada situació.

Activitats formatives

Les activitats formatives plantejades s'estructuren al voltant de cada un dels blocs. En total es realitzaran 6 exercicis curts i 3 reptes de disseny. Els exercicis curts es faran de manera individual i els reptes de disseny es resoldran de manera grupal. Totes les activitats formatives tindran lloc de manera repartida entre el format "plenària" i el format "seminari".

Bloc 1: Detectar, relatar, senyalar, evidenciar i testimoniar

2 exercicis curts + 1 repte de disseny

Bloc 2: Allunyar-se de l'antropocentrisme a través de: des-essencialitzar, des-naturalitzar, des-familiaritzar, des-re-virtualitzar.

2 exercicis curts + 1 repte de disseny

Bloc 3: estranyar, desplaçar, re-situar, vernacularitzar.

2 exercicis curts + 1 repte de disseny

Avaluació

Sistema Avaluació

L'Objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor(s), en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Normativa General d'Avaluació

// Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.

// Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

// Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

// En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Procés de Revisió

La revisió es pot sol·licitar al professorat es realitzarà segons calendari lectiu.

Procés de Revaluació

Normativa general

No es contemplen sistemes de revaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.

Per participar a la revaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Criteris d'Avaluació

- Exercicis curts (individuals): cada un d'ells comptarà un 5% en la nota final.
- Reptes de disseny (en grup): cada un d'ells comptarà un 20% en la nota final.
- Assistència i nivell de participació i implicació de cada estudiant: comptarà un 10% en la nota final.

Per tal de poder fer la mitjana final, caldrà haver aprovat amb un 5, tant la part de plenaries com la part de seminaris.

Bibliografia i Recursos

- Hall, Stuart, and Paul du Gay, eds. 1996. Questions of cultural identity. London: SAGE.
- Agüero Fernández, Silvia (Ed.) (2021) Pretendemos gitanizar el mundo, Pensamiento Critico Gitano, Feminista y Antirracista
- Federici, Silvia (2010) Calibán y la bruja. Mujeres, cuerpo y acumulación originaria. Traficantes de Sueños
- Bechdel, Alison. (2007) Fun Home. Boston, MA: Mariner Books.
- Love, Heather,(2007) Feeling Backward: Loss and the Politics of Queer History, Harvard University Press
- Murry, N. (2021). From Recognition to Integration: Indigenous Autonomy, State Authority, and National Identity in the Philippines. American Political Science Review, 1-17.
- J. Halberstam (1998) "Transgender Butch: Butch/FTM Border Wars and the Masculine Continuum," 287-307
- Kurzwelly, Jonatan; Pérez, Moira; Spiegel, Andrew D. (2023). "Identity politics and social justice". Dialectical Anthropology. 47 (1): 5–18
- Smith, Barbara (2020), It's Really Up To Us: Barbara Smith on Combahee, Coalitions and Dismantling White Supremacy,
- Jones, Owen (2012). Chavs: The Demonization of the Working Class (updated edición). London: Verso
- Martin Alcoff, Linda, Michael Hames-Garcia, Satya P. Mohanty, and Paula M. L. Moya, eds. 2006. Identity politics reconsidered. New York: Palgrave Macmillan.
- Ellen Samuels, (2003) My Body, My Closet: Invisible Disability and the Limits of Coming-Out Discourse," 233-251
- Gupta, Akhil, and James Ferguson, eds. 1997. Culture, power, place: Explorations in critical anthropology. Durham, NC: Duke Univ. Press.

Competències i Resultats d'Aprenentatge

Competències específiques

Competència

CE1 Analitzar els objectes, comunicacions i espais habitables per a detectar-hi problemes de disseny, aportar solucions alternatives i avaluar la viabilitat social, tecnològica i econòmica.

Resultats d'aprenentatge

CE1.2. Realitzar un anàlisi previ al desenvolupament d'uns projectes partint de les característiques (funcionals, productives, de mercat i organitzatives) pròpies d'un sector professional del disseny.

Competència

CE2 Avaluar usos i programar funcions orientades a la concepció i formalització de projectes de disseny.

Resultats d'aprenentatge

CE2.2. Realitzar un programa d'usos i funcions que condueixi al desenvolupament d'un projecte partint de les característiques (funcionals, productives, de mercat i organitzatives) pròpies d'un sector professional del disseny.

Competència

CE5 Dominar les tècniques de representació gràfica d'espais i volums, plans i superfícies característiques del disseny.

Resultats d'aprenentatge

CE5.2. Utilitzar les converses i les formes de representació habituals en el sector professional del disseny a què va dirigit el projecte.

Competència

CE8 Demostrar comprendre els coneixements bàsics de les ciències i disciplines auxiliars del projecte de disseny, com ara antropometria i fisiologia de la percepció visual, ergonomia i mètodes d'avaluació d'ús, mercadotècnia, tècnica de prospecció, etc.

Resultats d'aprenentatge

CE8.2. Situar el projecte en el context de l'oferta existent en el mercat.

Competència

CE10 Estructurar i jerarquitzar gràficament la informació verbal.

Resultats d'aprenentatge

CE10.5 Dominar els recursos infogràfics bàsics per a presentar sectors i marcs d'actuació en els que s'inscriu el projecte.

Competència

CE17 Exposar i raonar, de forma oral i escrita, els resultats i els processos de treball dels objectes de disseny propis.

Resultats d'aprenentatge

CE17.2 Elaborar una memòria escrita del projecte i defensar-la oralment d'acord amb les convencions i les característiques específiques del sector del disseny al qual va dirigit.

Competència

CE21 Disposar de recursos i capacitats per a relacionar conceptes i llenguatges de diferents especialitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge

CE21.2 Treballar en equips interdisciplinaris dins de les diferents especialitats del disseny distribuint funcions a partir de les habilitats i interessos dels seus membres.

Competències transversals

CT9 Capacitat resolutiva i de presa de decisions

CT12 Capacitat per a la integració i síntesis de coneixements adquirits en contextos i situacions diferents, amb flexibilitat i creativitat.

CT19 Demostrar una disposició afectiva positiva cap als valors estètics i les qualitats formals del entorn material i visual.